

FAR

Vår referens: Dnr 136/2015

Box 6417
113 82 Stockholm

janet.temple@far.se

2015-10-12

Nordisk standard för revision i mindre företag

Sammanfattning

Svenskt Näringsliv anser att det är viktigt att revisionen är lämpligt utformad utifrån företagets storlek och verksamhet. Svenskt Näringsliv välkomnar därför ansatsen att försöka utveckla en revisionsstandard specifikt för mindre företag. Svenskt Näringsliv har dock ett antal synpunkter på förslaget.

Vilka företag ska kunna revideras enligt den föreslagna standarden?

Enligt foljebrevet och förordet kan mindre företag förstås som sådana företag som enligt EU är mindre företag (gränsen för revisionsplikt enligt EU) och som i Sverige uttrycks genom gränsvärdena 80 mkr i nettoomsättning, 40 mkr i balansomslutning eller 50 anställda. Det sågs också att den nordiska standarden inte är avsedd att tillämpas i företag av allmänt intresse.

Definitionen av företag av allmänt intresse kan skilja sig åt mellan olika länder. Frågan om i vilka företag standarden inte ska tillämpas kan därför besvaras på olika sätt vid en nordisk jämförelse.

Det framgår inte uttryckligen av förslaget enligt vilken standard andra (större) företag som inte är företag av allmänt intresse ska revideras. Vi tolkar det som att internationella standarder för revision (ISA) ska tillämpas i dessa företag. Svenskt Näringsliv efterlyser ett resonemang kring hur man kommit fram till vilken krets av företag som ska revideras enligt den nordiska standarden. Är det storleken i sig på företaget, komplexiteten i verksamheten, intressentkretsen eller någon annan omständighet som påverkat bedömningen? Finns det något i själva förslaget till standard för mindre företag som motiverar att den inte är lämplig att använda vid revision av större företag, exempelvis avsaknad av kompletterande vägledning? En redogörelse för skälen till den bedömning som gjorts skulle vara till hjälp för att kunna bedöma lämpligheten i avgränsningen av vilka företag som kan revideras enligt den föreslagna nordiska standarden.

Svenskt Näringslivs principiella uppfattning är att möjligheten till förenklingar och anpassningar till företagets enskilda förhållanden, utan att för den skull påverka revisionskvaliteten negativt, bör tas tillvara i så stor utsträckning som möjligt. Svenskt Näringsliv instämmer i att den föreslagna standarden inte bör tillämpas vid revision av

företag av allmänt intresse. Svenskt Näringsliv kan vidare hålla med om den föreslagna standarden bör kunna tillämpas vid revision av mindre företag. Svenskt Näringsliv efterlyser dock - som framgått ovan - underlag som kan belysa om den nordiska standarden även borde kunna tillämpas vid revision av större företag som inte är företag av allmänt intresse.

Ska standarden kunna tillämpas som ett alternativ till ISA?

Enligt foljebrevet är avsikten att man i mindre företag ska kunna välja mellan en ISA-revision och en revision baserad på den nordiska standarden.

Svenskt Näringsliv är principiellt positiv till valmöjligheter som utgår från det enskilda företags förutsättningar. I detta fall kan man dock fråga sig hur denna valmöjlighet kommer att fungera och uppfattas i praktiken. En invändning mot att införa en valmöjlighet i fråga om vilken standard för revision som ska tillämpas är att externa intressenter kan uppleva det som förvirrande att företag i samma kategori kan revideras enligt två olika standarder. Hur många intressenter i mindre företag kommer att förstå skillnaden, särskilt som både ISA och den nordiska standarden innebär en full revision? Detsamma gäller de reviderade företagen. Är det realistiskt att anta att mindre företag kan förstå skillnaden mellan ISA-revision och en revision enligt den nordiska standarden? En ytterligare fråga är vem som ska göra valet - revisorn eller det företag som ska revideras?

Dessa svårigheter förstärks av att den föreslagna nordiska standarden ger revisorn ett uppdrag utan att tala om hur själva granskningen ska utföras, till skillnad från ISA som ger vägledning för genomförandet av granskningen. Svenskt Näringsliv anser att det givet dessa förutsättningar framstår som svårt för andra än revisorer att förstå skillnaden och vilka konsekvenser valet får.

Även med ytterligare vägledning för den nordiska standarden befarar Svenskt Näringsliv att det blir svårt att göra en jämförelse. Svenskt Näringsliv anser därför att det är bättre att den nordiska standarden blir obligatorisk standard för mindre företag. Om det inte är möjligt att genomföra visar detta än tydligare på behovet av att ytterligare vägledning tas fram för granskningen som ska genomföras enligt den nordiska standarden.

Behovet av kompletterande vägledning till den nordiska standarden

Som framgått av det föregående anser Svenskt Näringsliv att det finns ett behov av kompletterande vägledning för hur granskningen ska ske enligt den nordiska standarden. Utöver vad som redan sagts finns det ytterligare argument som talar för detta.

I foljebrevet framhävs att revisorns professionella omdöme får stort utrymme vid tillämpningen av den nordiska standarden. Svenskt Näringsliv är positiv till denna ansats. Men vad ska revisorn falla tillbaka på vid granskningen? Om inte någon särskild kompletterande vägledning tas fram för den nordiska standarden torde väl svaret bli ISA i brist på annat.

En avsaknad av vägledning skapar osäkerhet. För intressenter är det svårt att utvärdera enligt vilken metodik en revision i ett mindre företag genomförts. Detsamma gäller för det granskade företaget. En fråga i detta sammanhang är vidare hur man ska kunna utvärdera rimligheten i storleken på revisionsarvodet kontra revisorns arbetsinsats. En avsaknad av vägledning för granskningen underlättar inte en sådan bedömning.

En avsaknad av vägledning för granskning kan också påverka revisorn negativt. Om revisorns granskning ifrågasätts och därför kommer att prövas av ett tillsynsorgan försvåras bedömningen av revisorns agerande om inte en vägledning finns att tillgå. Detta kan också påverka bedömningen av revisorns ansvar i andra sammanhang.

Svenskt Näringsliv anser att ansatsen i förslaget – som lägger betydande vikt vid revisorns professionella bedömning – är berömvärd. Övervägande skäl talar dock för att ett visst mått av standardisering av granskningen behövs och att standarden därför behöver kompletteras med en vägledning för granskningen.

Avsaknaden av konsekvensanalys

Förslaget inbegriper inte någon konsekvensanalys av hur införandet av en nordisk standard förväntas påverka revisionen, hur många företag som kan omfattas, kostnader, påverkan på konkurrensförhållanden m.m. Det är därför inte möjligt att överblicka effekterna av att införa en nordisk standard. Svenskt Näringsliv beklagar detta. Svenskt Näringsliv vill i detta sammanhang särskilt peka på att det saknas en jämförelse mellan ISA och den föreslagna nordiska standarden. En sådan hade väsentligt underlättat förståelsen av likheterna och skillnaderna och vad genomförandet av den föreslagna standarden kan komma att innebära.

Detaljsynpunkter på förslaget

Svenskt Näringsliv antar att företagsledning/ägare i mindre företag som anlitar en revisor har ett intresse av att förstå revisionen som produkt. Standarden bör därför vara begriplig även för icke-revisor. Detta torde även underlätta kommunikationen mellan revisorn och klienten. I det perspektivet framstår delar av förslaget som svårbegripligt för icke-revisor.

Ett exempel är användandet av termen kontrollmiljö. Begreppet förekommer på flera ställen i förslaget men förklaras inte i ordlistan i bilaga 2, trots att det där finns förklaringar till relativt sett mer lättillgängliga uttryck som företagsledning och ingående balans.

Ett annat exempel är avsnitt 4.5 Ytterligare krav på dokumentation, som inleds på följande sätt:

Utöver de allmänna kraven på dokumentation (se 1.5) för ett revisionsuppdrag ska revisorn i revisionsdokumentationen ta med följande rörande revisorns förståelse av företaget och dess miljö samt bedömningen av riskerna för väsentliga felaktigheter:

- ☐ viktiga komponenter i den inhämtade förståelsen avseende var och en av aspekterna av företaget och dess miljö och avseende kontrollmiljön och informationssystemen och informationskällorna.

Svenskt Näringsliv anser inte att det är tydligt vilken typ av dokumentation det är som avses i denna punkt.

Utöver att förslaget delvis är svårtillgängligt för en icke-revisor har Svenskt Näringsliv följande detaljsynpunkter.

Förordet, första meningen: "av hög kvalitet..." Det kan uppfattas som anmärkningsvärt att uttrycka sig så i en standard som getts ut av ett normgivande organ, vilket torde vara en garanti för standardens kvalitet. Motsatsförhållandet vore att det förekommer jämförbara standarder av lägre kvalitet, vilket framstår som en orimlighet.

Avsnitt 1.3, om utförandet av revisionen. Sista punkten om att standarden ska följas är möjligen onödig.

Avsnitt 5.2.2.2 om urval. Borde det inte finnas ett krav på att revisorn varierar urvalsmetod på ett sådant sätt att den inte blir förutsägbar?

I avsnitt 6.2 sägs följande:

Revisorn är inte skyldig att utföra granskningsåtgärder avseende de finansiella rapporterna efter datumet för revisors rapport. Men om revisorn får kännedom om fakta eller händelser som kan ha en inverkan på revisorns slutsats:

- ☐ efter datumet för revisors rapport men före datumet när de finansiella rapporterna avges, eller
- ☐ efter att de finansiella rapporterna har avgetts, ska revisorn utföra ytterligare åtgärder och utvärdera effekten på sin rapport.

Svenskt Näringsliv anser att det är oklart när tidpunkten för avgivande av de finansiella rapporterna inträffar. En precisering är därför önskvärd. Det som sägs i andra punkten – efter att de finansiella rapporterna har avgetts – förefaller vidare sakna en borte gräns. Det behövs sannolikt en precisering av hur långt efter det att de finansiella rapporterna har avgetts som revisorn är skyldig att agera.

SVENSKT NÄRINGSLIV

Sofia Bildstein-Hagberg